

СТАНОВИЩЕ

за научните трудове и учебната дейност

на д-р Красимир Кръстев Иванов

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.2. Психология

(Физиологична психология, консултативна психология),

обявен в Държавен вестник бр. 20/ 09.03.2012 г.,

за нуждите на

Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

Разработил: Валери Стоилов Стоянов,

Професор по професионално направление 3.2. Психология, доктор по психология

Месторабота: Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”,

Юридически факултет, катедра „Психология”

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” (Държавен вестник бр.20/09.03.2012 г.) и на интернет страницата на университета, за нуждите на катедра „Психология” към Юридически факултет.

Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

Варна

2012 г.

1. Общо представяне на получените материали

Единствен кандидат в обявения конкурс е **д-р Красимир Кръстев Иванов, хонорован асистент** от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”. За участие в конкурса кандидатът е представил списък от общо 13 заглавия. От тях:

- една авторска монография;
- пет студии, от които две авторски, а останалите в съавторство;
- четири статии, от които една авторска, а останалите в съавторство;
- три учебни пособия (в съавторство).

По съдържание и предмет на изследване, представените научни трудове съответстват на профила на конкурса и са от областите физиологична и консултативна психология. Всички представени научни трудове по конкурса са издадени, като монографията и учебните пособия (ръководства) са от университетското издателство на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”.

2. Данни за кандидата

Красимир Иванов е завършил медицина през 1993 г. в Медицински университет – Варна и психология – образователно-квалификационна степен „магистър” по „Приложна психология” във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”, през 2006 г. През 2012 г. защитава успешно дисертационен труд и придобива образователна и научна степен „доктор”, професионално направление 3.2 Психология. От 2000 г. е хонорован преподавател във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”. Води упражнения в различни специалности по дисциплините „Психофизиология на двигателната активност”, „Психология на кризисни и екстремални ситуации”, „Долекарска помощ”, а след придобиване на образователна и научна степен „доктор” и лекции по дисциплините „Подходи и направления в психологичното консултиране” и „Проективни методи и експертизи”.

3. Обща характеристика на научната продукция на кандидата

Научните трудове на Красимир Иванов са концентрирани около проблема за психологичното консултиране и психосоматиката, **като в монографията „Оценка на психосоматичния риск в психологичното консултиране”** (изд. ВСУ „Черноризец Храбър” ISBN 978-954-715-8) тези две области на научни търсения умело са интегрирани. Образователният профил на Красимир Иванов му позволява да

направи задълбочено интердисциплинално изследване по проблем, който придобива все по-значима актуалност у нас – за взаимовръзката „психика – соматика”. Красимир Иванов стъпва смело на холистичния подход за оценка на човека, като био-психо-социално същество и излиза зад пределите на медицинския подход, при който на тялото и на неговите проблеми се гледа като на нещо, което е извън контекстите, в които пребивава индивидът.

В монографията са разгледани основните психологични направления изучаващи психосоматичните релации и подходите за консултиране при психосоматични проблеми. Значително внимание е отделено на консултативната практика и съвременните постижения на консултативната психология. Консултативната психология е призвана да отвоюва свое практическо поле на реализация и да намери път към пациента (или клиента), като, както отбелязва и Красимир Иванов, акцентът следва да се премести към ранната интервенция, преди да се развие болестно състояние, психологичен дефицит или хронифициране.

В монографията д-р К. Иванов предлага иновативен подход за оценка на риска от развитие на психосоматично заболяване, чрез авторова разработка на „Скрининг за оценка на психосоматичната личностова предиспозиция”.

Моделът за оценка на риска обръща внимание върху специфичните ресурси, които съхраняват здравето на индивидите, за разлика от властващата десетилетия патогенна перспектива, която се интересува само от последствията на влошеното здраве.

Разработеният специализиран скринингов въпросник за оценка на психосоматичната предиспозиция запълва празнината в арсенала от психодиагностични инструменти и дава нови възможности за осъществяване на специфично консултиране и превенция от психосоматични заболявания.

Монографията „Оценка на психосоматичния риск в психологичното консултиране”, разработена от Красимир Иванов, е оригинално научно произведение със значими научни и научно-приложни приноси и е демонстрация на професионална зрялост.

Все в духа на интердисциплиналния подход, проблеми от областта на психосоматиката и психологичното консултиране, са намерили място и в представените за рецензиране студии и статии.

Трудовете отговарят на изискванията за научни публикации. Коректно са използвани литературните източници, направен е критичен анализ на значими научни проблеми, като осезаемо присъства личната позиция на автора.

Разработените части от учебните пособия (ръководства) са свидетелство за педагогическа зрялост, компетентност и практическа осмисленост на анализиранияте проблеми.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Лично познавам кандидата по конкурса д-р Красимир Иванов, от момента на стартиране на кариерата му като хонорован преподавател във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”. Впечатленията ми са за отдаден на професията колега, уважаван и обичан от студентите. Д-р Красимир Иванов полага много усилия, както по време на аудиторни занятия, така и в извънаудиторната си дейност със студентите. Консултира много от студентите, както по изучаваните дисциплини, така и във връзка с личностни проблеми. Съдейства активно за практическата подготовка на студентите по психология, като лично се ангажира и осигурява подходящи организации за практическите занимания и стажовете по учебен план.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

Предложените за рецензиране научни трудове на д-р Красимир Иванов, дават основание да се формулират следните **научни приноси**:

1. Разработен е теоретичен модел на психосоматичната предиспозиция. (Публикации № 1)
2. На основа на анализ на концепции за релацията „психика–соматика” е разработен модел за консултиране при психосоматични проблеми. (Публикации № 1, 5, 8, 10)
3. Разработен е скринингов инструмент, стандартизиран за български условия, за изследване на взаимовръзката между психосоматичните заболявания и личностовата психосоматична предиспозиция. (Публикации № 1, 2, 5)

Налични са и следните научно-приложни приноси:

1. Разработен е практически подход за диагностика и консултиране при психосоматични разстройства и за ранна превенция на психосоматични разстройства, описан в съответни практически ръководства (Публикации № 2, 4, 12,13)

2. Разработено е практическо ръководство за изследване с теста за слухово-речевата памет (по Лурия) (Публикации № 3).

6. Бележки и препоръки

Научните трудове на д-р Красимир Иванов не ми дават основание за бележки от критично естество, т.е. такива, които да са израз на съмнение за качеството на научните трудове от гледна точка на методологията на изследванията, анализите на резултатите и формата на представянето на резултатите от тях. Имам някои бележки, които по-скоро са свързани с използването на статистическите филтри за оценка на емпиричната информация. **В тази връзка, препоръките ми към научните трудове на д-р Красимир Иванов са следните:**

При представяне на „Скрининг за оценка на психосоматичната личностова предиспозиция” в монографията „Оценка на психосоматичния риск в психологичното консултиране”, би било добре да се опише по-подробно технологията по съставянето на методиката, формулирането на твърденията от скалите и оценката на психометричните ѝ особености, особено на конструкт валидността. Предлагам на Красимир Иванов да направи това в една следваща публикация.

В перспектива, при използване на статистически филтри, следва по-прецизно да се избират скали и подходи за оценка на взаимовръзките им. Така например, полът е на номинална скала и няма как с корелация на Пийърсън да се оцени взаимовръзката му със скалите от методиката „Скрининг за оценка на психосоматичната личностова предиспозиция” (Монография „Оценка на психосоматичния риск в психологичното консултиране”, с. 79-81). Това може да стане с други статистически процедури.

При оценка на нормалността на разпределението по определен параметър, сравнението на средната стойност и медианата не е достатъчно за твърдението, че разпределението е нормално (Монография „Оценка на психосоматичния риск в психологичното консултиране”, глава трета). Препоръчвам в бъдеще да се използва и оценка на асиметрия (skewness) и ексцес (kurtosis) на разпределението. Така оценката за характера на разпределението би била по-адекватна, а изводите по-убедителни.

Отбелязаните препоръки не променят положителната ми оценка за научното творчество на кандидата и не внасят съмнение относно качествата му за заемане на

академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.2. Психология (Физиологична психология, консултативна психология). Съобразяването с тях в перспектива би направило научните трудове на д-р Красимир Иванов още по-прецизни.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Научните трудове на д-р Красимир Иванов са доказателство за научна зрялост и концентрация около значими за съвременната психология и потребностите на обществото проблеми. Постигнати са значими научни и приложни резултати, които имат своя принос за по-целенасочена и продуктивна консултантска психологична работа по превенция на психосоматичния риск.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята **положителна** оценка и **препоръчам** на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър” да избере д-р Красимир Иванов да заеме академичната длъжност „доцент” в професионално направление 3.2. Психология (Физиологична психология, консултативна психология).

25.05. 2012 г.

гр. Варна

Изготвил становището:

проф. д-р Валери Стоянов